

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. vasario 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Tarybos direktyva 2014/17/ES – Vartojimo kredito sutartys dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto – 25 straipsnio 1 dalis – Išankstinis grąžinimas“ – Vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą, kuri sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos – 4 straipsnio 13 punktas – Sąvoka „bendra kredito kaina vartotojui“ – Išlaidos, nepriklausančios nuo sutarties galiojimo trukmės“

Byloje C-555/21

dėl *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) 2021 m. rugpjūčio 19 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. rugsėjo 9 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UniCredit Bank Austria AG

prieš

Verein für Konsumenteninformation

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe, M. Safjan (pranešėjas), teisėjai N. Piçarra, N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė S. Beer, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. liepos 7 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *UniCredit Bank Austria AG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* M. Kellner ir F. Liebel,
- *Verein für Konsumenteninformation*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* A.-M. Kosesnik-Wehrle ir S. Langer,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir M. Hellmann,

* Proceso kalba: vokiečių.

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* G. Rocchitta,
– Europos Komisijos, atstovaujamos G. Goddin, B.-R. Killmann ir H. Tserepa-Lacombe,
susipažinęs su 2022 m. rugsėjo 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014, p. 34; klaidų ištaisymas OL L 246, 2015, p. 11), 25 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *UniCredit Bank Austria AG* (toliau – UCBA) ir *Verein für Konsumenteninformation* (toliau – VKI) ginčą dėl UCBA su nekilnojamoju turtu susijusiose kredito sutartyse naudojamos standartinės sąlygos, kurioje numatyta, kad, vartotojui grąžinant kreditą anksčiau laiko, jam nekompensuojamos nuo kredito laikotarpio trukmės nepriklausančios administravimo išlaidos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2008/48/EB

- 3 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008, p. 66; klaidų ištaisymai OL L 207, 209, p. 14 ir OL L 234, 2011, p. 46) 3 straipsnyje „Sąvokų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomos tokios sąvokų apibrėžtys:

<...>

- g) bendra kredito kaina vartotojui – visos išlaidos, įskaitant palūkanas, komisinius, mokesčius ir bet kuriuos kitus su kredito sutartimi susijusius mokesčius, kuriuos reikalaujama, kad vartotojas sumokėtų, ir kurie yra žinomi kreditoriui, išskyrus mokesčius notarui; taip pat įskaičiuojamos su kredito sutartimi susijusių papildomų paslaugų išlaidos, visų pirma draudimo įmokos, jei papildomai privaloma sudaryti paslaugų sutartį siekiant gauti kreditą apskritai arba taikyti skelbiamas nuostatas ir sąlygas;

<...>“

4 Direktyvos 2008/48 16 straipsnio „Išankstinis gražinimas“ 1 dalyje numatyta:

„Vartotojas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal kredito sutartį. Tokiais atvejais jis turi teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.“

Direktyva 2014/17

5 Direktyvos 2014/17 15, 19, 20, 22 ir 50 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(15) šios direktyvos tikslas – užtikrinti, kad vartotojams sudarant kredito sutartis dėl nekilnojamojo turto būtų užtikrinta aukšto lygio apsauga. <...>

<...>

(19) siekiant teisinio tikrumo, [Europos] Sąjungos teisinė sistema kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto srityje turėtų atitikti ir papildyti kitus Sąjungos aktus, visų pirma vartotojų apsaugos ir rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros srityse. <...>

(20) siekiant užtikrinti nuoseklią sistemą vartotojams kreditų srityje ir kuo labiau sumažinti administracinę naštą kreditoriams ir kredito tarpininkams, pagrindinė šios direktyvos sistema turėtų atitikti Direktyvos [2008/48] struktūrą <...>

<...>

(22) be to, svarbu atsižvelgti į kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto ypatumus, dėl kurių yra pagrindo taikyti diferencijuotą požiūrį. <...>

<...>

(50) bendra kredito kaina vartotojui turėtų apimti visas su kredito sutartimi susijusias išlaidas, kurias turi sumokėti vartotojas ir kurios kreditoriui yra žinomos. Todėl į tą kainą turėtų būti įskaičiuotos palūkanos, komisiniai, mokesčiai, mokesčiai už kredito tarpininkų paslaugas, turto vertinimo išlaidos hipotekos atveju ir visi kiti mokesčiai, išskyrus notaro mokesčius, būtini norint gauti kreditą, pavyzdžiui, gyvybės draudimo paslaugų išlaidos, arba norint kreditą gauti reklamuojamomis sąlygomis, pavyzdžiui, draudimo nuo gaisro paslaugų išlaidos. <...> Į bendrą kredito kainą vartotojui neturėtų būti įtrauktos su nekilnojamojo turto ar žemės pirkimu susijusios išlaidos, kurias turi sumokėti vartotojas, pavyzdžiui, susiję mokesčiai ir išlaidos notarui ar žemės sklypo registravimo išlaidos. <...>“

6 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Dalykas“ nustatyta:

„Šia direktyva nustatomi bendri principai, skirti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tam tikriems aspektams, susijusiems su vartojimo kredito sutartimis, užtikrintomis hipoteka ar kitomis priemonėmis, susijusiomis su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, įskaitant pareigą prieš suteikiant kreditą atlikti kreditingumo vertinimą, kurie yra pagrindas veiksmingiems kreditų garantavimo gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu standartams parengti valstybėse narėse, ir skirti tam tikriems rizikos ribojimo ir priežiūros reikalavimams, įskaitant kredito tarpininkų, paskirtųjų atstovų ir ne kredito įstaigų įsisteigimo ir priežiūros reikalavimus.“

7 Minėtos direktyvos 4 straipsnyje „Apibrėžimai“ numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

13. bendra kredito kaina vartotojui – visos su kreditu susijusios išlaidos vartotojui, kaip apibrėžta Direktyvos [2008/48] 3 straipsnio g punkte, įskaitant nuosavybės vertinimo išlaidas, kai toks vertinimas būtinas kreditui gauti, bet neįskaitant nekilnojamojo turto nuosavybės teisių perleidimo registracijos mokesčių. Ji neapima mokesčių, kuriuos vartotojas moka už kredito sutartyje nustatytą įsipareigojimų nevykdymą;

<...>“

8 Šios direktyvos 14 straipsnio „Ikisutartinė informacija“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius ir, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas teiktų vartotojui jam pritaikytą informaciją, reikalingą palyginti rinkoje esančius kreditus, įvertinti jų pasekmes ir priimti informacija pagrįstą sprendimą ar sudaryti kredito sutartį:

a) nedelsdamas po to, kai vartotojas pagal 20 straipsnį pateikė reikiamą informaciją apie savo poreikius, finansinę padėtį ir pageidavimus, ir

b) likus pakankamai laiko iki tol, kol kredito sutartis arba pasiūlymas vartotojui tampa įpareigojančiu.

2. 1 dalyje nurodyta pritaikyta informacija popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiama naudojant II priede nustatytą [Europos standartinę informacijos lapą (ESIL)].“

9 Direktyvos 2014/17 25 straipsnio „Išankstinis grąžinimas“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų teisę savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį visiškai arba iš dalies įvykdyti nepasibaigus tos sutarties galiojimui. Tokiais atvejais vartotojas turi teisę į bendros kredito kainos vartotojui sumažinimą, kuri sudarytų likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.“

10 Šios direktyvos 41 straipsnyje „Privalomas šios direktyvos pobūdis“ numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad:

<...>

b) priemonių, kurias jos priima perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, laikymosi negalėtų būti išvengiama, jeigu dėl to vartotojai galėtų netekti šia direktyva suteikiamos apsaugos dėl to, kaip suformuluojamos sutarčių nuostatos, visų pirma dėl kredito sutarčių, kurioms taikoma ši direktyva, įtraukimo į kredito sutartis, kurių pobūdis arba tikslas suteiktų galimybę išvengti tų priemonių taikymo.“

Austrijos teisė

- 11 2015 m. lapkričio 26 d. *Bundesgesetz über Hypothekar- und Immobilienkreditverträge und sonstige Kreditierungen zu Gunsten von Verbrauchern* (Federalinis įstatymas dėl hipoteka užtikrintų kreditų ir nekilnojamo turto kredito sutarčių ir kitų vartojimo kreditų) (*BGBL. I, 135/2015*) redakcijos, galiojusios iki 2020 m. gruodžio 31 d. (*BGBL. I, 93/2017*), 20 straipsnio „Išankstinis gražinimas“ 1 dalyje buvo numatyta:

„Kredito gavėjas turi teisę bet kuriuo metu gražinti visą kredito sumą arba jos dalį prieš sueinant sutartam terminui. Išankstinis visos kredito sumos ir palūkanų gražinimas laikomas kredito sutarties nutraukimu. Išankstinio kredito gražinimo atveju kredito gavėjo mokėtinos palūkanos proporcingai sumažinamos atsižvelgiant į sumažėjusią nesumokėtą kredito sumą ir prireikus – į sutrumpėjusią sutarties trukmę; nuo sutarties trukmės priklausančios išlaidos sumažinamos proporcingai.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 12 Vartotojų interesus ginanti asociacija VKI Austrijos civilines bylas nagrinėjančiuose teismuose pareiškė ieškinį, prašydama įpareigoti kredito įstaigą UCBA sudarant hipoteka užtikrinto kredito sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2014/17, nebenaudoti tam tikros standartinės sąlygos. Šioje sąlygoje numatyta, kad, vartotojui gražinant kreditą iš anksto, palūkanos ir nuo kredito sutarties trukmės priklausančios išlaidos sumažinamos proporcingai, o „nuo sutarties trukmės nepriklausančios administravimo išlaidos net iš dalies neatlyginamos“.
- 13 VKI mano, kad tokia sąlyga nesuderinama su Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalimi, kurioje įtvirtinta vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą išankstinio kredito gražinimo atveju. Šiuo klausimu ji remiasi 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimu *Lexitor* (C-383/18, EU:C:2019:702), kuriame Teisingumo Teismas konstatavo, kad Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalis, kurioje numatyta tokia teisė vartojimo kredito sutarčių srityje, turi būti aiškinama taip, kad ši teisė apima visas vartotojui nustatytas išlaidas.
- 14 Pirmosios instancijos teismas atmetė VKI ieškinį, motyvuodamas tuo, kad Direktyvoje 2014/17 įtvirtinta kitokia tvarka nei Direktyvoje 2008/48. Šiose direktyvose yra skirtumų, kiek tai susiję su sąvoka „bendra kredito kaina vartotojui“, atsižvelgiant į tai, kad ta kaina sumažėja išankstinio kredito gražinimo atveju.
- 15 Apeliacinis teismas pakeitė šį sprendimą ir nusprendė: kadangi Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalies ir Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalies formuluotės yra beveik tapačios, jos turi būti aiškinamos vienodai. Atsižvelgiant į 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimą *Lexitor* (C-383/18, EU:C:2019:702), remiantis Direktyva 2014/17 negalima daryti išvados, kad nuo kredito sutarties trukmės nepriklausančios išlaidos neturi būti proporcingai atlyginamos.
- 16 *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuriam UCBA pateikė kasacinį skundą, mano, kad apeliacinio teismo pozicija nėra visiškai akivaizdi.
- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, aišku, kad, atsižvelgiant į beveik tapačią abiejų nuostatų formuluotę ir abiejų direktyvų bendrą tikslą užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalį reikėtų aiškinti taip pat, kaip ir Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalį.

- 18 Vis dėlto Direktyvoje 2008/48 reglamentuojamos vartojimo kredito sutartys labai skiriasi nuo hipoteka užtikrintų kredito sutarčių arba su nekilnojamuoju turtu susijusių kredito sutarčių, kurios reglamentuotos Direktyvoje 2014/17, nes pastarosios susijusios su įvairiomis išlaidomis, nepriklausančiomis nuo sutarties trukmės, kurių dydžio nustatymas iš tiesų nepriklauso kredito įstaigos kompetencijai. Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, nurodo išlaidas, susijusias su nekilnojamojo turto vertinimu, parašo autentiškumo patvirtinimu siekiant užregistruoti hipoteką nekilnojamojo turto registre, prašymu rezervuoti eilės vietą turint tikslą atlikti perleidimą ar įkeitimą ir registraciją teikiant prašymą užregistruoti hipoteką nekilnojamojo turto registre.
- 19 Be to, kalbant apie nuo sutarties galiojimo trukmės nepriklausančias išlaidas pagal Direktyvą 2014/17, pažymėtina, kad kažin, ar kredito davėjas turi sutartinę diskreciją tokias išlaidas perkvalifikuoti į nuo šios trukmės priklausančias išlaidas. Šiuo aspektu Austrijos teismai prireikus tikrintų, jei reikėtų perkvalifikuoti, ar tam tikros vartotojui nustatytos išlaidos yra atlygis už laikiną kapitalo naudojimą arba ar jomis atlyginama už kreditoriaus paslaugą, kuri nepriklauso nuo sutarties galiojimo trukmės.
- 20 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos [2014/17] <...> 25 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės norma, kurioje numatyta, kad, kredito gavėjui pasinaudojus teise grąžinti visą kredito sumą arba jos dalį prieš sueinant sutartam terminui, jo mokėtinos palūkanos ir nuo sutarties galiojimo trukmės priklausančios išlaidos proporcingai sumažinamos, o dėl nuo sutarties galiojimo trukmės nepriklausančių išlaidų tokios galimybės nenumatyta?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 21 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose numatyta, kad vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą grąžinant kreditą iš anksto apima tik palūkanas ir išlaidas, priklausančias nuo kredito trukmės.
- 22 Šioje nuostatoje numatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų teisę išipareigojimus pagal kredito sutartį visiškai arba iš dalies įvykdyti nepasibaigus tos sutarties galiojimui. Tokiais atvejais vartotojas turi teisę į bendros kredito kainos vartotojui sumažinimą, kurį sudarytų likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.
- 23 Pirma, kalbant apie išlaidas, kurias gali apimti „bendra kredito kaina vartotojui“, reikia pažymėti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas pateikė plačią šios sąvokos apibrėžtį.
- 24 Iš tiesų iš Direktyvos 2014/17 4 straipsnio 13 punkto, siejamo su Direktyvos 2008/48 3 straipsnio g punktu, matyti, kad sąvoka „bendra kredito kaina vartotojui“, kaip ji suprantama pagal pirmąją iš šių nuostatų, apima visas išlaidas, kurias vartotojas turi sumokėti pagal kredito sutartį ir kurios yra žinomos kreditoriui. Kaip patvirtina Direktyvos 2014/17 50 konstatuojamoji dalis, prie jų aiškiai nepriskiriami tik notaro mokesčiai, registracijos mokesčiai, susiję su nekilnojamojo turto

nuosavybės perleidimu, kaip antai registracijos į nekilnojamojo turto registrą išlaidos ir su tuo susiję mokesčiai, taip pat mokesčiai, kuriuos vartotojas moka už kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą.

- 25 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar jo nurodytos ir šio sprendimo 18 punkte primintų rūšių išlaidos priskirtinos prie išlaidų, kurias vartotojas turi padengti pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą kredito sutartį ir kurios kreditoriui žinomos, nes jos aiškiai numatytos Direktyvos 2014/17 4 straipsnio 13 punkte ir Direktyvos 2008/48 3 straipsnio g punkte, ir ar jos priskirtinos, jei taikoma, prie pirmesniame punkte trumpai apibūdintų išimčių, konkrečiai kalbant, notaro mokesčių.
- 26 Antra, dėl Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąvokos „bendros kredito kainos vartotojui sumažinimas“ apimties Teisingumo Teismas 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo (*Lexitor*, C-383/18, EU:C:2019:702) 24 ir 25 punktuose, kiek tai susiję su Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 dalimi, jau konstatavo, kad nei šioje nuostatoje esanti nuoroda į „likusių sutarties trukmės laikotarpį“, nei lyginamoji jos kalbinių versijų analizė neleidžia nustatyti, ką konkrečiai reiškia šioje nuostatoje numatytas sumažinimas. To sprendimo 26 punkte Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad pagal jo suformuotą jurisprudenciją šią nuostatą reikia aiškinti atsižvelgiant į jos kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus.
- 27 Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalies formuluotė beveik identiška Direktyvos 2008/48 16 straipsnio 1 daliai, todėl reikia pripažinti, kad vien iš jos teksto negalima nustatyti tikslios šioje nuostatoje numatyto sumažinimo apimties. Vadinasi, ją reikia aiškinti atsižvelgiant į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus.
- 28 Šiuo klausimu iš Direktyvos 2014/17 19 ir 20 konstatuojamųjų dalių matyti, kad siekiant teisinio saugumo ši direktyva turėtų atitikti ir papildyti kitus vartotojų apsaugos srityje priimtus aktus. Vis dėlto iš šios direktyvos 22 konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad reikia atsižvelgti į kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto ypatumus, dėl kurių yra pagrindo taikyti diferencijuotą požiūrį.
- 29 Be to, svarbu priminti, kad iš Direktyvos 2014/17 1 straipsnio, siejamo su jos 15 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad šia direktyva nustatomi bendri principai, skirti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tam tikriems aspektams, susijusiems su vartojimo kredito sutartimis, užtikrintomis hipoteka ar kitomis priemonėmis, susijusiomis su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turto, siekiant užtikrinti vartotojams aukšto lygio apsaugą (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 15 d. Sprendimo *Association française des usagers de banques*, C-778/18, EU:C:2020:831, 34 punktą).
- 30 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad, kaip savo išvados 69 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalyje numatyta teise į sumažinimą nesiekiamo, kad vartotojas atsidurtų tokioje pačioje padėtyje kaip ta, kurioje būtų, jeigu kredito sutartis iš pradžių būtų sudaryta trumpesniam terminui arba jo suma būtų mažesnė, arba ta sutartis būtų sudaryta kitokiomis sąlygomis. Tačiau ja siekiama priderinti šią sutartį atsižvelgiant į grąžinimo prieš terminą aplinkybes.
- 31 Tokiomis aplinkybėmis ši teisė negali apimti išlaidų, kurias, nepriklausomai nuo sutarties galiojimo trukmės, vartotojas turi padengti kreditoriui arba trečiajam asmeniui už paslaugas, kurios jau buvo visiškai suteiktos išankstinio grąžinimo momentu.

- 32 Tiesa, dėl Direktyvos 2008/48 Teisingumo Teismas nusprendė, kad vartotojo teisės į bendros kredito kainos sumažinimą veiksmingumas sumažėtų, jei atliekant šį sumažinimą būtų atsižvelgiama tik į išlaidas, kurias kreditorius nurodė kaip priklausančias nuo sutarties trukmės, nes išlaidos ir jų paskirstymas nustatomi banko vienašališkai ir į apskaičiuotas išlaidas gali būti įtraukta tam tikra pelno marža. Be to, bendros kredito kainos sumažinimą sieti tik su išlaidomis, kurios tiesiogiai susijusios su sutarties trukme, reiškia, kad kredito sutarties sudarymo momentu vartotojui nustatomi didesni vienkartiniai mokėjimai, nes kreditorius gali siekti iki minimumo sumažinti išlaidas, kurios priklauso nuo sutarties galiojimo trukmės (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 11 Sprendimo *Lexitor*, C-383/18, EU:C:2019:702, 31 ir 32 punktus).
- 33 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas dėl šios direktyvos pabrėžė, kad dėl kredito įstaigų turimos diskrecijos apskaičiuojant mokėtinas sumas ir nustatant jų vidaus tvarką praktiškai tampa labai sudėtinga vartotojui ar teismui nustatyti išlaidas, objektyviai susijusias su sutarties trukme (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Lexitor*, C-383/18, EU:C:2019:702, 33 punktą).
- 34 Vis dėlto šiuo klausimu svarbu priminti, kad pagal Direktyvos 2014/17 14 straipsnio 1 ir 2 dalis kreditorius ir, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas turi teikti vartotojui ikisutartinę informaciją naudojant šios direktyvos II priede nustatytą ESIL. Šiame lape numatytas vartotojo mokėtinų išlaidų suskirstymas atsižvelgiant į tai, ar jos nevienkartinės, ar vienkartinės.
- 35 Toks vartotojui nustatytų išlaidų standartinis suskirstymas gerokai sumažina kredito įstaigų diskreciją, turimą nustatant kainas ir jų vidaus tvarką, ir leidžia tiek vartotojui, tiek nacionaliniam teismui patikrinti, ar tokios rūšies išlaidos yra objektyviai susijusios su sutarties trukme.
- 36 Taigi kreditoriaus piktnaudžiavimo rizika, nurodyta šio sprendimo 32 ir 33 punktuose minimoje jurisprudencijoje, negali pateisinti to, kad nuo sutarties galiojimo trukmės nepriklausančios išlaidos būtų įtrauktos į teisę į bendros kredito kainos sumažinimą, numatytą Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalyje.
- 37 Šiuo klausimu vis dėlto svarbu priminti, kad siekiant užtikrinti apsaugą, kuri vartotojams garantuojama pagal Direktyvą 2014/17, pagal jos 41 straipsnio b punktą valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad priemonių, kurias jos priima perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, laikymosi negalėtų būti išvengiama, jeigu dėl to vartotojai galėtų netekti pagal šią direktyvą teikiamos apsaugos.
- 38 Siekdami užtikrinti šią apsaugą nacionaliniai teismai turi užtikrinti, kad išlaidos, kurios, nepriklausomai nuo kredito sutarties trukmės, nustatytos vartotojui, objektyviai nebūtų kreditoriaus atlygis už laikiną šios sutarties dalyku esančio kapitalo naudojimą arba už paslaugas, kurios išankstinio kredito grąžinimo momentu dar turėtų būti suteiktos vartotojui. Šiuo aspektu kreditorius privalo įrodyti, ar atitinkamos išlaidos yra nevienkartinės, ar vienkartinės.
- 39 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2014/17 25 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose numatyta, kad vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą grąžinant kreditą iš anksto apima tik palūkanas ir išlaidas, priklausančias nuo kredito trukmės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 40 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, 25 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

pagal ją nedraudžiamos nacionalinės teisės normos, kuriose numatyta, kad vartotojo teisė į bendros kredito kainos sumažinimą grąžinant kreditą iš anksto apima tik palūkanas ir išlaidas, priklausančias nuo kredito trukmės.

Parašai.